

DE NOORD-BRABANDER

Staar- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS
Voor de Stad. f 12.
Frankr per post. f 14.

(Verschijnde driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Engeland en Frankrijk.

Europa is sinds eenigen tijd verontrust geworden door de houding van Engeland tegen over Frankrijk. Het is blijkbaar, dat aan gene zijde van het Kanaal iets broeit. Bevreesing heeft het overal gebaard, dat sir ROBERT PEEL en lord ABERDEEN aan de weinig belangrijke zaak van *Taiti* zoo veel gewigt hebben gehecht, dat het een *casus belli* zoude kunnen worden, en zulks reeds voor dat zij van alle zijden goed konden zijn ingelicht over de ware toedragt der zaken. Het bezoek van den keizer van Rusland; de tegenwoordigheid van NESSELRODE in Engeland; de Russische vloot, die hare vreedzame wateren verlaten heeft, om meer in de nabijheid van het mogelijke terrein van oorlog te overwinteren; dit zijn zoo vele omstandigheden, welke de aandacht der letterkundige wereld trekken.

Zal de vrede behouden blijven? Dit is de vraag, die dagelijks onbeantwoord geopperd wordt. Het is moeilijk een voldoende antwoord te geven.

Het voorval van *Taiti* is slechts een voorwendsel. Dit is reeds daardoor duidelijk, dat men van het gebeurde aldaar niet zoo veel spoed en met zoo veel gretigheid heeft gebruik gemaakt, als had men daarop zulk een wachten, om een geval van oorlog te kunnen provoceren. Men was vóóraf vast te zoeken, om met Frankrijk te breken. *Taiti* is eene gelegenheid; geene oorzaak.

De strijd, die tusschen Engeland en Frankrijk bestaat is industrieel. Er is geen duurzaam verband tusschen beide deze rijken mogelijk, zonder dat er tevens een kommercieel verdrag bestaat. Frankrijk kan dusdanig verdrag niet aangaan ten genoegen van Engeland, als met opoffering zijner industrie. Deze nu heeft gedurende het laatste vredespeperk eene te groote ontwikkeling genomen, om Engeland op vele markten geen groep afbreuk te doen. Dit is een doorn in den appel van het oog van Engeland. Want de bloei van zijne industrie is voor dat rijk een bitter westje. Het is dus voor Engeland eene noodzakelijkheid de Fransche ontwikkeling te belemmeren. Maar hoe?

De vorderingen welke de Fransche industrie reeds gemaakt heeft, deze vorderingen die van Engeland zal vreesen. Het is zeer begrijpelijk, dat Engeland in dat geval, zijn pauperismus overal zal zien toenemen. En er is niets, dat dit rijk meer reeds inboezemt, dan die toehemende verarming der nuyere klasse. Indien men Frankrijk nog eenige jaren vrede geeft, dan geeft men het ook de gelegenheid om zijne industrie te verbeteren, te vermenigvuldigen, op nieuw markten in te voeren, en Engeland te verdringen. Engeland wil, en moet dus oorlog wille.

Er doet zich de vraag op, of nu een oorlog de industrie van Engeland zal redden?

Het is zeer te betwijfelen; en daarom gelooven wij, dat de vrede nu niet zal verbroken worden.

Het is zeker, dat ingeval van oorlog, Frankrijk nu geene veroveringszuchtige bedoelingen hebben kan. Het zal oorlog voeren, omdat het daartoe genoodzaakt wordt. België, Holland, Duitschland, Zwitserland, Italië, Spanje, zullen derhalve geene reden hebben om Frankrijk te mistrouwen. Integendeel zij zullen reden hebben, om Engeland te vreezen. Want Engeland is hunne nuyverheid evenzeer vijandig als die van Frankrijk.

Het is niet te veronderstellen, dat eene dezer nationen in coalitie zal treden met Engeland tegen Frankrijk. En Engeland heeft nogthans eene coalitie noodig, om Frankrijks magt te kunnen verdeelen, tusschen het leger en de marine, en zoodoende met vrucht oorlog te kunnen voeren.

Want een oorlog tusschen Frankrijk en Engeland zoude geene gelegenheid geven, om de Fransche marine al meer en meer te ontwikkelen en te versterken, en intusschen vrijen loop laten aan de Fransche nuyverheid op de markten van Europa.

Daardoor zou misschien de Engelsche nuyverheid meer lijden, dan de Fransche. Engeland kan dat niet wagen.

Het moet eene andere gelegenheid afwachten. Eene gelegenheid, welke tevens de nationen dus aan Frankrijk grenzende volken beleedigt. Van zal het mogelijk zijn de ontwikkeling van Frankrijks nuyverheid krachtig aan te tasten en misschien te knijpen. Op dit oogenblik is daarvoor de kans te gewaagd, dan dat men van de Engelsche staatsmannen verwacht kan, dat zij hun

land blootstellen aan het groot gevaar van voor een deel, zich zelve misschien onzijdig veel nadeel te berokkenen.

TURKIJE

Het tegen de Albanesche hoofden, die aan den laatsten opstand in hun vaderland hebben deel genomen, ingestelde gerechtelijk onderzoek is afgevoerd en het vonnis in deze zaak door het opperste gerechtshof uitgesproken geworden; bij dit vonnis zijn de schuldigen in vijf klassen verdeeld. De 28 personen, welke de eerste klasse uitmaken, zijn tot de doodstraf veroordeeld; die tot de tweede klasse behooren, tot levenslangen dwangarbeid; en de overigen zullen voor langeren of korteren tijd de galeistrat ondergaan. De sultan evenwel, heeft zich bewogen gevonden, om de straf van de ter dood veroordeelden, in levenslangen dwangarbeid te veranderen. (Beobachter.)

DUITSCHLAND

Men schrijft uit Zevenbergen in dato 13 augustus: In het naburig stadje Haromzek is den 9den dezer een brand uitgebarsten, die niet eerder is kunnen gestuit worden, dan nadat bij de 800 gebouwen in de asch lagen; niets dan de kerk, de kommandantswoning, een paar aanzienlijke en 13 geringe woningen zijn behouden gebleven; bij deze ramp hebben ook vijf menschen het leven in de vlammen verloren.

De koning van Pruisen heeft den 31sten augustus te Koningsbergen, op den dag der feestviering van het driehonderdjarig bestaan der hoogeschool dier stad, met veel plegtigheid den eersten steen gelegd van een nieuw en naar een grootsch plan ontworpen gebouw voor de wetenschappelijke instelling, welke ook wel naar de naam van den markgraaf Albrecht I zal worden genoemd.

WITLAND

De plegtige doop van den prins, tweeden zoon van koningin Victoria, heeft den 6 september in de kapel van het kasteel van Windsor plaats gehad. De koningin zelve, prins Albert, de overige leden van de koninklijke familie, de prins van Pruisen, de erfgroothertog van Meckelenburg-Strelitz, prins Eduard van Saksen-Weimar en een groot aantal marizierlijke vuren daarbij tegenwoordig. De aartsbisschop van Canterbury heeft den doop verricht; hebbende de prins daarbij de namen van Alfred, Ernest, Albert bekomen.

De stichtings-rede van het parlement wordt door de Londensche bladen zeer verheugd beoordeeld. De voorzitter wordt zijne heilige bevelen dingen gegispt. Vooral leuren zij het stichting af, hetwelk men in de ziele ten opzichte van inacht neemt. De koning heeft het, dat het deze gelegenheid heeft aangegon, om de in de troon-rede toe belofte te vermelden, ter zake van de handhaving der vreedzame verhouding tusschen Ierland en Engeland. Het meermalen der bladen verheugt zich rigens, over het herstel der goede verstandhouding

tusschen de kabinetten van Londen en van Parijs, en wenscht het ministerie daarmede geluk, op eenen toon die van opregtheid getuigt.

— De tijding van de verandering van het vonnis van den heer Connell en zijne vrienden, in den 5 te Dublin, is van gisteren af het te kennen dat zij daar met looveringe geschrift is bevestigd geworden. Een aantal aanzienlijke inwoners van Dublin begaf zich onverwijld naar de gevangenis, om den heer O'Connell en zijne vrienden met den gelukkigen afloop van hun appel geluk te wenschen.

Men hoopte dat de gevangenen nog denzelfden avond in vrijheid zouden worden gesteld, en men maakte zich reeds gereed om hen in zeggende te gaan afhalen; maar het schijnt, dat zij ten gevolge der te vervullen formaliteiten, eerst in den ochtend van den volgenden dag den kerker zouden kunnen verlaten. Dit uitstel zal echter geen verlies aan hen zijn, want hun ontslag uit de gevangenis zal het sein wezen, tot eene aldus zelden geziene ontboezeming der volksvreugde. De lord-maire zal den bevrijder met zijn staatsie-rijtuig afhalen, en hem naar Corn-Exchange en van daar naar zijne woning geleiden. Alle standen beijveren zich om de zeggende des grooten mans volkomen te maken.

— In beide huizen is het antwoord der koningin, op de adressen van gelukwensching met hare jongste bevalling, medegedeeld. Het lagerhuis heeft levendiger tooneelen opgeleverd dan anders gewoonlijk op den laatste dag der zitting plaats grijpen. Sir C. Napier bragt namelijk de zaken van Taïti en Marokko ter sprake, beklagde zich op nieuw over den in zijn oog onvoldoenden toestand der Engelsche marine, terwijl Frankrijk de zijne dagelijks meer uitbreidde, en vroeg of de regering van dat land eenige vergoeding voor de grove beleediging gegeven had, door de Engelsche autoriteiten op Taïti ondergaan.

De eerste minister Peel zeide dat het in allen opzichte raadzaam was hierop zoo kort mogelijk te antwoorden. Wat Marokko betrof, de regering had geen reden om te twijfelen of de herhaalde verzekeringen van het Fransch gouvernement, ten aanzien van Algerië en de aangrenzende landen, zouden nagekomen worden, en ten opzichte van Taïti kon hij het genoegen hebben mede te deelen, dat de geschillen tot een vreedzaam en voldoende einde, met de eer en belangen der beide rijken overeenkomstig, gebragt waren. Later zouden de gevoerde onderhandelingen het huis worden medegedeeld; voor het tegenwoordige vertrouwdde hij dat men op geene nadere verklaring aan zou dringen. Hetzelfde herhaalde genoemde minister toen de heer Hindley hem zijn gevoelen wegens het gedrag van den konsul Pritchard wilde afvergen.

Daarop ving de heer Duncombe over de uitspraak van het huis der lords, in de zaak der Iersche staatsgevangenen, aan, en wilde dat de adviezen der regters ook in dit huis overgelegd zouden worden. Dat van een hupper, lord Denman, die hetzelve op vrijpraak had aangedrongen, moest volgen hem, in gouden letteren worden gedrukt. Hij gisste de ministers, vooral den sekretaris van staat voor binnenlandsche zaken, te bevelen, dat zij zich in vroeger zittingen beroemd hadden de samenweerders van den heer O'Connell en de zijnen gezamenweerders gevezen waren, maar wel, dat de ministers zich aan de laatste onrechtvaardigheid en de meest onbillijke behandeling van eenen of acht personen schuldig gemaakt, en dat de eenige samenweering die zij in het departement van binnenlandsche zaken vermoed, en de schuldigen in Ierland te verhooren, gevezen was. De kreet om herroeping van de zaak, volgens den heer Duncombe, zou wel in Engeland als in Ierland, aangehoord en niet langer gesmoord kunnen worden. Derhalve wilde hij dat ook het lagerhuis, in de volgende zitting,

Sir R. Peel ontwikkelde kortelijk al het ongepaste dat er in zeggende in deze zaak thans om te roepen, het hijsch en onbillig gevezen te worden in de regering al der orde der tijdingen sluiten. Al en nu hij zeggende, hoe hij zich ter g'legener tijd gereed zou toonen om het gedrag der regering te verdedigen, terwijl hij de hoogst ondeggemaakte uitdagingen door den heer Duncombe tegen naar geleid, tot zeggende lang onbeantwoord wilde laten. Dit echter voegde hij hier nog bij, dat gemelde heer vergeten scheen te hebben, hoe zwaar van de negen regters van oordeel geweest waren dat het vonnis overeenkomstig de wet geveld was geworden.

Ook lord J. Russell en sir T. Wilde voerden over deze zaak nog het woord, maar terwijl de laatste sprak werd het huis tot het aanhooren der sluitingrede opgevorderd, en daardoor aan de discussien een einde gemaakt.

H. M. en prins Albert zullen zich niet te Portsmouth, zoo als eerst scheen bepaald te zijn, naar de Woolwich naar Schotland inschepen. Ook gelooft men thans weder dat de jonge prins en prinsessen, gedurende de afwezigheid hunner ouders, niet op het eiland Wight maar te Brighton vertoeven zullen.

— De *Collingwood* van 80 stukken is den 7 dezer te Spithead uitgezeld, en de *Dublin*, van 50 stukken, moet zich met dit schip vereenigen, om gezamenlijk naar Valparaiso te stevenen, waar zij, onder het opperbevel van den schout bij nacht sir G. Seymour, en gezamenlijk met het schip *Ameriga*, van 50 stukken, hetwelk zich bereids aldaar bevindt, de instruktien, tot handhaving der eer en belangen van Engeland, moeten volgen, welke den vlootvoogd zijn medegegeven, in zoover het niet aan zijn beleid overgelaten is naar bevind van zaken te handelen.

De overwinningen der Franschen in het Marokkaansche rijk vinden levendige sympathie in Ierland. Een Engelsch dagblad treedt daaromtrent in eenige beschouwingen, aan welke wij de volgende zinsneden ontleenen:

Is het dan zoo te verwonderen dat Ierland, Frankrijks overwinningen in Marokko met handgeklap begroet, dat de stem van zijn volk aan de echo's van het kanon-gebulder van Tanger antwoordt? En waarom zou Ierland de schitterende wapenfeiten van den jongen Franschen prins niet toejuichen? heeft het dan niet alles van de toekomst te verwachten? Is het tegenwoordige geen te zwaar last voor zijne schouders? Is het tegenwoordige niet vervloekt voor Ierland? Maar, wat is dit te zeggen? Durft Engeland de Ieren aansprakelijk stellen voor de onheilen welke het bedreigen? Dat het die wijte aan zich zelf alleen, aan zijne regering en aan zijne aristokraten. Engeland, hetwelk zonder medelijden weigerde de overjarige regten zijner ongelukkige schatplichtige te erkennen, hetwelk in zijne gieren en zijne rijkdom, in den wind slaat, hetwelk zijnen Titus, den afgod van zijn hart, O'Connell in den kerker werpt! En als Ierland zich met de verhevene woede der wanhoop aan de laatste plank van redding welke zich opdoet zal vastklampen; als Ierland Frankrijk te hulp zal roepen, zal Engeland het miskende Ierland dan van ondankbaarheid en van verraad gaan beschuldigen? Bravot kind van Ierland, moed! dat Engeland u regt den dat het zijn ongelijk jegens u erkent, dat het zijne misdaden doorwaldaden doe vergeten, en dat het u van den lagen stand van slaven, tot den rang van broeders, en gelijken verheft... en dan, Ieren, dan alleen zult gij zijn regterarm zijn, dan alleen zult gij met Engeland ten strijde trekken!

Het is thans buiten twijfel dat de generaal Narvaez eene andere betrekking zal erlangen; hij zal de plaats van de heer Martinez de la Rosa, ambassadeur van Spanje te Parijs, gaan vervullen. De heer Narvaez zal aan het voorzitterschap van den raad onder voorzetselle behouden. Het is evenwel verzekert men dat de koningin hem tot belooning voor zijne diensten, tot grande van Spanje met den titel van hertog van Torrejon d'Ardoz zal verheffen.

— De heer Martinez de la Rosa, ambassadeur van Spanje te Parijs, is den 4n door Bordeaux gereisd, zich naar Madrid begevende, om, na men verzekert, den post van minister van buitenlandsche zaken te gaan aanvaarden. De koningin van Spanje hem heeft aangeboden. Deze diplomaat die 64 jaren oud is, was gedeputeerde bij de kortes van Kadix in 1811, voorts politiek veroordeelde van 1814 tot 1820. In 1821 nam hij deel in de kortes als 1ste spreker en in 1821 werd hij minister, welke post hij bekleedde tot op zijne vervanging door het kabinet onder het voorzitterschap van den generaal Estrada San Miguel. De heer Martinez de la Rosa reisde buitenlands van 1823 tot 1829, op welken tijd hij paart poorten bekwam om in zijn vaderland terug te keeren. In 1834 hervatte hij zijne politieke loopbaan, toen het *Estatuto real* door de koningin regentes werd uitgevaardigd, en hij te tegenwoordig de invloedrijkste man der parlementaire partij is.

— De tijdingen uit Madrid zijn van 11 dezer. Men zeide dat het ministerie zijn budget reeds afgeveerd had, hetwelk zich bijzonder aanbeveest door aanzienlijke hervormingen, de nieuwe tarieven en een nieuw stelsel van inping der belastingen, alle met het doel om de inkomsten van den staat te breiden. Buitendien is de minister van financiën onvermoed; al die werkzaamheden welke hem niet zich met de houders van schatkist, bofs en van vlottende schuld te verstaan, ten einde hunne titels tegen 3 pCt. te verwisselen. De belangrijkste uitkomst van 's ministers werkzaamheid is, dat hij er in geslaagd is om al de openbare inkomsten te bevrijden van de onderscheidene lasten, welke er op rustten. De St. Ferdinandbank is tevens steeds bereid tot het doen harer maandelijksche voorschotten.

Het ministerie rekt op eene aanzienlijke meerderheid in de kamers. De oppositie zal dit jaar niet uitgaan van de progressische partij, die zich van het terrein der verkiezingen geheel heeft teruggetrokken; maar bij uitsluiting en afkeer van de absolute partij, die het stellig godin van schijn te hebben om de laatste kans van een veldslag te wagen. De verkiezingen zouden den 1n september beginnen. Inmiddels heerscht allerwege de volmaakste rust. Alle nachten worden de straten der hoofdstad, bij wijze van veiligheid en voorzorg door patrouilles doorkruist, maar de regering is zonder eenige ongerustheid, en daerom ook de troepen met den besten geest bereid zijn.

In een P.S. van eenen particulieren brief uit Madrid wordt verzekerd, dat de bepoeiming der presidenten en bureaux van de kieskollegien in eenen geheel ministeriëlen geest waren uitgevallen.

FRANKRIJK

Sedert dat men de beslechting der Taïtische zaak weet, worden van alle zijden bevelen gegeven, en zich met de toebereidselen voor de reis van den koning naar Engeland bezig te houden. De voornamste beambten der civiele lijn zijn den ganschen dag de magazijnen van artikelen te weeten, en om er uit naam van den koning aankopen te doen, en van alle kantonen biedt men de koop het rijkste en kostbaarste aan, wat de werkplaatsen opleveren. De portretten van koning Victoria en prins Albert zijn voltooid, de laatste volste varen uit de fabriek van Savoy.

gepakt; een proclama... vervaardigd naar het model van het rijk, waarvan men zich tijdens het verblijf van koningin Victoria te Tu, voor de... in het bosch bediend heeft, en omtrent welkers... H. M. hoogstderzelver genegen te... gaf, is bereids naar Engeland op weg; dit rijk kost 78,000 francs.

Het vertrek van den koning schijnt in het begin van Oktober bepaald te zijn. De stoomschepen *Gomer, Elan, Caiman, Phogus, Fulton*, en het koninklijk jacht *Raine Amelia*, zullen deel uitmaken van het eskader, hetwelk Z. N. zal vergezellen.

Volgens te Toulon ontvangen berichten, schijnen de Marokkanen zich nog niet voor geslagen te houden. Een brief uit Mogador van den 24 augustus, verzoekt, dat een zeker aantal hunner, de kleine Fransche bezetting van het nabij de stad liggende eiland zijn gaan aantasten. Onderscheidene schepen zijn tusschen beide moeten komen, en hebben gedurende anderhalf uur op den vijand geschoten, die eindelijk teruggetrokken is. De uitslag van dit gevecht is nog niet bekend.

Van eene andere zijde verhaalt men, dat het gerucht van de gevangenneming van Abd-el-Kader door de Marokkanen is verloreid geworden, om tijd te winnen, door de Franschen de hoop eenen aanstaande schikking te geven. Men voegt er bij, dat de keizer Abd-el-Rhaman wederom alle pogingen inspant om den strijd met Frankrijk te hernieuwen. Het is meer dan waarschijnlijk dat de zaken van Marokko dit jaar niet geschikt worden, en dat de marschalk Bugeaud vóór de aanstaande lente niets beslissend schijnt te willen ondernemen, zal men nog vijf of zes maanden in de onzekerheid blijven.

De prins van Joinville is den 27 augustus aan boord der stoomboot *Pluton* te Kadix aangekomen.

Ten aanzien van den aanval der Marokkanen tegen het eiland Mogador, thans naar den naam van den prins, het eiland Joinville genoemd, ontbreken ons nadere bijzonderheden. Het schijnt in elk geval dat de prins voldoende heeft gesocht, op dit punt het fregat *la Belle Poule* met nog eenige vaartuigen achter te laten. De bezetting is 500 man, artillerie, genie en marine-infanterie sterk.

De Fransche dagbladen behelzen de sluitingsrede van het Engelsche parlement. Diegenen onder hen welke jegens het ministerie gunstig gezind zijn, verheugen zich over de beslechting der Taitische zaak en verkondigen op zegesvrienden toon, dat de vrede van Europa, dank zij de wijsheid der staatsmannen van Londen en van Parijs, aan het ernstigste gevaar hetwelk hem sedert veertig jaren heeft bedreigd, is ontsnapt. Deze taal bevat eene bekentenis welke de ministerieleden nog niet gedaan hadden, namelijk dat de botsing op het punt is geweest tusschen de twee landen uit te breken. Die bekentenis zal door de oppositiebladen geëxploiteerd worden, en reeds roept de *National* op den sombersten toon uit, dat het de vrees voor oorlog is, welke aan de Fransche regering de opzetting van den heer d'Abigny heeft ontworpen.

Het *Journal des Débats* doet ons de grondslagen der schikking bepaaldelijk kennen. Het is stellig dat het gedrag van den heer d'Abigny aldien gewraakt wordt. De heer Bineau wordt noch gewraakt noch toegesproken; Pritchard keert niet meer naar Taiti terug, maar zal voor de verliezen welke zijne verdrijving hem veroorzaakt heeft schadeloos worden gesteld.

De Parijsche Leden van alle kleuren hebben zich sedert veertien dagen veel moeite gegeven om te bewijzen, dat Frankrijk ingezet eener vredebreuk met Engeland, zich gemakkelijk, zelfs op een met die mogendheid tot kunnen meten, en dat indien Engeland het verbond van Rusland voor zich had, Frankrijk zonder den minsten twijfel op het verbond van de Vereenigde Staten, en van on-

deruchende andere... van den Tweeden rang zou kunnen rekenen. Het *Journal des Débats* tracht die denkbeelden te verwerpen. Men moet wel niet zagen dat het bleef aan het... van zijn jongste... wat men wil en... overeenkomst... moet dat men zich voors... laat ons wel... van de oorlog tusschen Frankrijk en Engeland... de oorlog met de geheele wereld zou...
— Men verzekert, dat de voor Pritchard verlangde schadevergoeding 25,000 francs bedraagt.
— Het geslacht der Pruische mannen behoort op 1 januarij 1871 man.
— Het schip *Greenland*, dat zich den 24 augustus van Mogador naar Kadix had gerigt, eende depêches over te brengen is den 26 deuren eenen zwaren mist overvallen en op het strand geworpen, duntrent drie mijlen ten zuiden van Larache. Zoodra de Beduinen dit bemerkten, liepen zij in groote menigte toe en begonnen op het gelukkig vaartuig een geweeruur, dat tot den nacht aanhield. Intusschen had men op de *Greenland* alle mogelijke pogingen gedaan om het schip weder vlot te krijgen; reeds was veel over boord geworpen, men had echter nog twee kanonnen behouden, met welke men de Beduinen beechoot. Op het hooren van dat kanonuur, snelde de *Neptune* en later de *Prinse de*. De prins van Joinville wilde zich met eigen oogen wegens den staat van de *Greenland* overtuigen, en daar hij bevond, dat alle pogingen om het schip weder vlot te krijgen vruchteloos zoude zijn, bestalp hij de eskwape hanteerlaten. Dit geschiedde zonder verwarring en eers op het herhaald verzoek van den kapitein der *Greenland* wilde de prins zich vóór hem van het schip verwijderen. De kapitein stak zijn vaartuig nu, alvorens het vóór altijd te verlaten, eigenhandig in den brand, opdat de Marokkanen niet zouden bemagtigen.

Behalve het verlies van materialen heeft men den dood van een zeeman te betreuren, die met eenen kogel aan het hoofd is getroffen, terwijl hertien anderen min- of meer zwaar gekwetst zijn.
— Het stedelijk bestuur van Toulon heeft eene som van 20,000 francs bestemd voor de luisterrijke ontvangst van den prins van Joinville aldaar. Op de plaats, waar Z. K. H. de stad moet binnen rijden, wordt eene prachtige eerepoort opgericht. Op het stadhuis zal een groot bal worden gegeven, terwijl aan elk der te Toulon woonachtige weduwen vier echtgenooten bij het bombarderen van Tanger of Mogador het leven hebben verloten, vijfhonderd francs zullen worden uitgereikt.

De heer Malou, lid van de kamer der vertegenwoordigers, is door den koning in plaats van den heer H. de Brouckere, tot gouverneur der provincie Antwerpen benoemd.
— De prins Paul van Wurtemberg is zaterdag 11 te Brussel aangekomen.
— De kroonprins van Pruisen kwam zondag te Antwerpen aan bezocht den volgenden dag de haven en de voornaamste gebouwen der stad en zette vervolgens zijn reis naar Holland voort.

NEDERLAND
S BOSCH. Men verzekert dat onder de verschillende wetsontwerpen die in de aanstaande zitting aan de kamer der staten general zullen worden aangehouden, ook zal behooren een betrekkelijk de invordering der direkte belastingen, waardoor alzo zullen worden afgeschafte de menigvuldige dekretten en besluiten, nopens dat onderwerp, zelfs van Franschen oorsprong, omtrent de toepasselijkheid en wettigheid dikwerf veroordeeld worden. Door de daarstelling van zoodanige wet en de bepaalde afschaffing van de vroegere verordeningen op dat stuk, zal een wezenlijk bestaande behoefte worden voldaan.

BELGIË
De heer Malou, lid van de kamer der vertegenwoordigers, is door den koning in plaats van den heer H. de Brouckere, tot gouverneur der provincie Antwerpen benoemd.
— De prins Paul van Wurtemberg is zaterdag 11 te Brussel aangekomen.
— De kroonprins van Pruisen kwam zondag te Antwerpen aan bezocht den volgenden dag de haven en de voornaamste gebouwen der stad en zette vervolgens zijn reis naar Holland voort.

NEDERLAND
S BOSCH. Men verzekert dat onder de verschillende wetsontwerpen die in de aanstaande zitting aan de kamer der staten general zullen worden aangehouden, ook zal behooren een betrekkelijk de invordering der direkte belastingen, waardoor alzo zullen worden afgeschafte de menigvuldige dekretten en besluiten, nopens dat onderwerp, zelfs van Franschen oorsprong, omtrent de toepasselijkheid en wettigheid dikwerf veroordeeld worden. Door de daarstelling van zoodanige wet en de bepaalde afschaffing van de vroegere verordeningen op dat stuk, zal een wezenlijk bestaande behoefte worden voldaan.

Bij den reeds vermelden afloop van het regtgeding tegen de personen, welke onlangs te Londen veroordeeld zijn, wegens het doen vervaardigen van valsche coupons der consoleden 5 percents Nederlandsche werklijke schuld van het administratiekantoor der heeren J. van der Hoop & S., zal wij in staat gesteld nog de geruststellende mededeeling te voegen, dat al de afgedrukte valsche coupons, benevens de stempel, door den heer mr. R. van Mees, die zich te dezer zake naar Engeland had begeven, medegebragt zijn, en zich aan genoemd administratiekantoor in goede bewaring bevinden, zoodat het berigt, vroeger in sommige dagbladen medegedeeld, als zonden reeds zoodanige coupons door de bedriegers in cirkulatie zijn gebragt, geheel bezijden de waarheid is. (Kott.C.)

WAALWIJK, 5 sept. Meermalen heeft men gegronde klagten in onderscheidene gemeenten hooren, omtrent het gebrek aan hakwaaier, veldige voertuigen, die zoo zeer verlangd worden. Het is zeer bekend hoe vlekkeloos en kwijnende koebeesten op de jaarmarkten gebragt, veeltijds verkocht, geslagt, en wat erger is, verbruikt worden. Wenschelijk ware het, dat hierin door doelmatige middelen kon worden voorzien, en ten minste in ieder kanton een of meerdere deskundigen aangetroffen worden, die met het dierlijk geneeskundig onderzoek belast zouden zijn; immers in hoe verre die noodzakelijkheid gevorderd wordt, blijkt uit het volgende voorval, hetwelk alhier laatstleden woensdag bij gelegenheid der jaarmarkt heeft plaats gehad. Een koopman in vee verschijnt met koebeesten, waaronder een zwaar en vet, de opmerking verdiende. De heer N., die in het kanton Heusden voor een knap kundig arts gehouden wordt, beweert dat de koe een zeer langzame laborer, de eigenaar beweert het tegendeel. Het artse beest wordt ten koste van ongelijk, zoo men zegt, in verzekerde bewaaring genomen en gesteld, tot dat hetzelfde behoort zal zijn onderzocht. Sommige bewaarders beweren, dat de koe niets mankeert, anderen zijn nieuwsgierig naar den uitslag van het onderzoek, hetgeen gedaan wordt. Men verwacht niet belangstelling het *visum repertum* of procesverbaal van lichamelijke gesteldheidsbevinning en de eindbeslissing der zaak. (Handelblad.)

ROTTERDAM 9 september. Heden morgen ten 8 ure is de prins van Pruisen, laatst van Antwerpen komende, aan het ponteveer alhier gearriveerd, en door den heer F. Carp, konsul van den koning van Pruisen te dezer stede, verwelkomd. Hij heeft, na bij den heer Leygraaf, in de stad berg aan genoemd veer, en wel te weten de berg der sociëteit tot Nut der... gebruikt te hebben, met eenen Hago voortgezet.

ENGELWERK.
EENE WANDELING DOOR MAROKKO.
(Herzog en slot.)
Tanger was eene nog te zeer Europeesche stad te zeer gewaagd door de beschaving, om onzer reiziger lang en tijd te bevallen. Hij verkreeg een paspoort, dat wij zeggen, eenen schied tot gids om zich naar Tetuan te begeven, en eenen aanbestedingsbrief van den kaid, eenen pachha der laatste stad. Volgens de regeling der Marokkanische etiquette was die misstas eenen vóór... verwaardigde zich, der... som... van den heer Didier... daartoe...
Het was eene... van den soudaan... schrokten en zacht... Ondanks zijn stuurich... bescherming meermalen noodzakelijk... christene karavanen welke... menschen... zoowel als de... met eene... aardige... bekeken. Wat de... guat, zij... veel... te vreezen tusschen twee

plekken van het Mooreland dan tusschen twee dorpen van Andaluzië. Evenwel is de vlakte verlaten en zijn de bergengten van de Atlas zo naauwkeurig en oorspronkelijk tusschen de berggroeien eenen weg kan gevonden. Deze soort van industrie zonde daar verwonderlijk schoon kunnen worden uitgeoefend.

Als men de bergen achter zich heeft, daalt men af in de kom van Tetuan, welke eene uitgestrekte vlakte beslaat, die met kleine zwarte palmbomen bezaaid en in twee deelen gesneden wordt door den schraalen bodem van eenen stroom, die men Bonafika noemt. Zij is eene woestyn en groote troepen van kemels grazen er in het wilde rond. De wachter die hen van verre bewaakt, vermaakt zich met hunne schorre woeste kreten na te bootsen of ontstaat daaruit een soort van herderszang, die een weinig minder welluidend is dan die, wiens koepletten Virgilius ons heeft geschetst.

Men ziet weinig Europeanen te Tetuan. Ook baarde de aankomst van den heer Didier en gevolg groot oppen. Nauwelijks was hij afgestapt, of hij ontving een bezoek van het geheele korps diploma-tiek, dat eeniglijk bestond uit joden, en wat erger is uit arme daivels van joden. Engeland onderhoudt daar alleen eenen konoul, welke regelmatige bezoldiging ontvangt. De overige konsulaire agenten stellen zich voor alle bezoldiging te vreden met de soort van zekerheid die zij in hunnen quasi-officiëlen titel vinden. En zij trachten daaraan te herinneren door eene nabootsing van eenig Europeesch kostuum.

De een verscheen met eene korte broek, de andere met eene matrozenpantolon; deze vier voeten lang, droeg eenen rok, wiens buiten alle mate breedte slippen over den grond sleepten; gene een zeevoetige reis, had slechts eenen ingekorten jas, welke in het midden van het lichaam als een zwaluwenstaart afhangt. Dezelfde verscheen had plaats in den vorm der vesten, hoeden, het overige was van geringe betekenis. Het laatste figuur van die galerij, die het liet weinig schelen, was een komplimenteus grijs manneke (de agent van Portugal), die zijnen baard verborg in eenen das, die acht duimen hoog was, en tot boven zijnen mond opkrom, en hem eene zeer diplomatische houding gaf.

De bacha deed eer aan de aanbeveling van zijn kollega, aan welken hij geleek door zijne onbarmhartige roofzucht. Onder voorwendsel van zijne belangstelling in de reizigers te toonen, zond hij hun onophoudelijk nuttelooze berigten; maar die zij nochtans verplicht waren te vergelden; en de betooning, welke zij aan de bedienden gaven, ging zich onmiddellijk als indirekte bevestiging in de schatkist des meesters verliezen. Niet te vreden met die afpersing, verwachtte de bacha eenigrijk geschenk te zullen erlangen; en toen zijne hoop eenigen tijd onvervuld bleef, nam hij zelf het scheidingsgebet en twee officieren bragten den reizigers een schaap en een twaalfstal henen, met de wettelijke schenken meesters die de vreedelingen nog niet ter tafel had genoodigd.

Men was verplicht onmiddellijk deze regtspraakschied nittarting te beantwoorden. Men verdrigde dat joden, die aanraadden eenvoudig eenen zak geld te zenden. Het was hun eigenbelang, dat hen zo deed spreken, want de geschenken die in goederen bestonden, werden, zoo zij den bacha misgaagden, naar den joden-bazar gezonden, waar zij goed of kwad schiks eenen kooper moesten vinden tegen eenen zeer hoog prijs. Het heer Didier en zijne makkers kochten een stuk blauw laken, een twaalfstal suiker, zijden doeken, pakken van thee, hetgeen zij te zamen genomen verre overtrof, wat zij ongemeen hadden. Ach! hoe die was de naam van de bacha, sloeg het laken en den sjaal aan; de enige werd naar den koopman gezonden, die hem tocht had, en terug meeneen moest tegen tweemaal de waarde.

De vier voornaamste menschen-rassen, die Marokko bevolken, kleden op de markt van Tetuan ontmoeten. Men zou zo te zeggen de oorspronkelijke bevolking der Amaziguen, afstammelingen der oude Numides, nog verder opklommende, in dien men geloof heeft in de plaatselijke overleveringen, van de Amaziguen, door Jozef uit Palestina verjaagd. Zij zijn, in den en jagers, voeden vele bijen en leven in stammen, welke door erfelijke tradities bestuurd worden. Men erkent hier en het welke baard dat zij hebben, en aan hunne vellen blonde haren. Zij haten de christenen, en leven in goede verstandhouding met de joden.

De Scelloks, die zich meer op den landbouw toelagen, bewonen dopen en zelfs steden. Zij zijn beschaafder en gezigtiger dan de Amaziguen, en geschikt voor de uitoefening eener nijverheid. Maar zij zijn integendeel minder sterk en moediger. De twee rassen, die anklading en geluustrekking zeer verschillen, verbinden zich nooit onderling. Hunne taal, hoewel zij aan dezelfde bron ontleend is, verschilt zoozeer, dat zij zich zonder tolk niet verstaan kunnen.

Nevens die tweefling-rassen wonen de Mooren, van Perzischen oorsprong, die de voornaamste landverhuizingen tot in Afrika, zijn toegedrongen. Zij die den Atlas en de kustten der zee bewonen, stammen voor het grootste gedeelte af van de Spaansche Mooren, die na de overwinning van Grenada uit Europa verjaagd zijn, en het rijkste en machtigste gedeelte van de bevolking der kuststeden uitmaken. Zij bekleeden de hooge betrekkingen van de regering, en het leger. De gierigheid en de ontrouw zijn de twee meest karakteristieke trekken van hunnen nationaal geest. — «Laf, vreesachtig, nederig bij den sterken, trotsch niet de zwakken, kennen zij noch belangoosheid, noch edelmoedigheid. Hunne enige ambitie is die van rijkdommen die zij door alle mogelijke middelen welen te verkrijgen, en die zij vervolgens bewaren door doortrapte geveinsdheid».

Blidelijk komen de Arabieren, die daar van de boorden van den Inden zijn overgebracht. Zij zijn grooter, vlugger, moediger, konigler, dan de Mooren. Getrouw aan het herdersleven, dat zij van hunne voorouders hebben overgeërfd, en aan de gebruiken, die reeds oud waren ten tijde van Job, slaan zij hunne tenten op de oever der rivieren en aan den voet der berggroeien, die nabijheid van eenig beschermend heiligdom. Als de weide kaal gegrond is, neemt de zwervende stam zijne tenten op, en gaat verder voedsaam gras en doorschijnend water zoeken.

Ziehier, volgens den heer Didier, de staat der bevolking in Marokko: Amaziguen 2,300,000; Scelloks 1,450,000; Mooren 3,550,000; Arabieren 740,000. Voeg daarbij 340,000 joden; 120,000 christenen en 500 christenen of renegaten.

De heer Didier wilde zich over land van Tanger naar Ceuta begeven, maar hij had daarvoor een minaar geleide nodig, en een vriend die hem zijn vriend de bacha niet wilde verliezen; hij gaf voor, dat dit de zaak was van den kard van Tanger; waarom onze reiziger niet zonder moeite, in deze laatste stad terugkwam. Daar werd hem het verlot niet volstrektelijk geweigerd, maar onder voorwendsel dat de weg naar Ceuta door eene oproerige en gevaarlijke streck liep, zeide men hem; dat hij een geleide van ten minste vijf of zes duizend valentijn moest nemen. Daar ieder ruitjer vier paarders kost, zoo zou zulk geleide op honderd en dertig franken per dag zijn gerekend, zonder de onkosten van de paarden, en het onderhoud van allen te rekenen. Dit voorwants stond gelijk, met eene weigering, waarover zich de heer Didier niet in het minste verwonderde, want men had hem gezegd, met hoeveel waivrouwen elk Europeesch reiziger in Marokko bevangen wordt.

Ook dan zelfs, wanneer men hem tot in het binnenland toelaat, weet men het zoo te schikken, dat hij niets ziet. De stammen wier grondgebied hij moet doortrekken, krijgen het bevel, om onder de wapenen te komen, ten einde hem tot eene geleide te dienen. Dit wordt van den eenen naar den anderen overgegeven, en ararubomringt den eenen leger dat zo veel bruid, in zijne oren doet knalpen, als mogelijk is, op een fatsoenlijk mensch doof te maken. Deze verwachten van hunnen kant dat zij ook bevolkt worden. Zij dalden nooit dat de reiziger afgeleid van den rechten weg, en dat voortwarp in het veld waagt. Zijn weg is voorgeschreven; hij moet als een lammeting voortstapen van brigade tot brigade, zonder met iemand te spreken. Hij komt alzoo te Fez, dat men hem in zo weinige dagen als mogelijk is laat zien; en maatschappelijke onkosten, als men maar kan verzuken; vervolgens verstuurt de reiziger naar Fez, en brengt hem met dezelfde plaagsucht naar Tanger of ieders andere kuststad terug. Zulk een uitstap kost ten tot twaalf duizend franken voor eene reis, die ten naastenbij gelijk staat met die van Parijs naar Wien.

Naar deze vinger wets, en dwarsde de koopligheden, welke de reiziger, die naar Fez regeven aan eenige beschrijvingen, die een bijbel karakter dragen. Geloven wij niet, dat men eenigen lust zal gevoelen, om zich in Marokko te gaan vermaken. Het is gemakkelijker Marokko te leerden kennen uit reisbeschrijvingen.

Advertentien

Getrouwd R. A. A. VAN CLARENBEEK
H. M. J. M. VAN OORCHOT
den 9 September 1844.

Na een smartelijk lyden van vier maanden en na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. sacramenten onzer Moeder de H. Kerk overleed op heden tot beider droefheid, ons geliefde Broeder en Neef ALBERTUS HENDRICUS VAN ATTEVELD, Theoloog in het R. C. Seminarie te Warmond, in den jeugdigen ouderdom van bijna 22 jaren.
Megen 31 Aug. 1844.

J. W. A. VAN ATTEVELD, Chirurg. en Vroedk.
E. VAN ATTEVELD, Eenige Kennisgeving.
Verzoek van brieven van rouwheklog verscheend te blijven.
Heden overleed na eene langdurige verzwaking, voorzien van de Genademiddelen onzer H. Kerk, in den ouderdom van ruim 76 jaren, onze hartelijk geliefde vader, en behuwd vader BARTHOLOMEUS VAN DEN BERGH.
Leyden 3 Sept. 1844.
W. J. HEEREN, D. G. HEEREN, Geb. VAN DEN BERGH.

Uit de hand te koop
OM DADELIG OF TEGEN 1 NOVEMBER
TE AANVAARDEN.
Eene sedert jaren Welbekante BROOD, BAKKERIJ, WINKEL en HERBERG, gelegen in de kom van het dorp *Harin*, bij de kerk, met TUIN en SCHUUR, in eene volkrijke gemeente in Noord-Brabant, waarin sedert een aantal jaren die affaire met het beste gevolg is uitgegerend. Des verzoenders kan men een gedeelte der kooppenningen, tegen behoorlijken intrest, er op gevestigd houden.
Nadere informatie te bekomen aan het Bureau van den Noord-Brabander.

De Notaris A. VAN DRONGELEN, bevestigd te *Oud-Heusden*, provincie Noord-Brabant, zal namens zijne principalen, op *Wensdag* den 25 September 1844, des voormiddags om 11 ure, ten huize van de kinderen van wijlen JAN VAN DIEM, te *Oud-Heusden*, in het openbaar, bij ophod aan den meestbiedende, Verhuren voor den tijd van drie maanden, elckander volgende jaren, intedjan 1 Mei 1845, een HUIS en ERF, met aangelegde TUIN en BOOMGAARD, te *Oud-Heusden*, ongeveer 18 roeden, staande en gelegen aan den straatweg van *Heusden* op *'s Bosch*, te *Oud-Heusden*, circa 4 muren van *Heusden*, bevestigd heide Huis drie Kamers, waarvan twee behangen, bovendien een Zijkamer, een dierkamer, een goede Kelder, Wapenruim, ruime Zolder, benevens eene kleine Schuur, en een Stal daaraan.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen in persoon, of met gefrankeerde brieven, aan kantore van den voornoemen Notaris.
Zie ge hebt over de
EINDROVEN den 10 September 1844.
De Prijsen der Granen van joden alwer geweest.
ROGGE het Nader 1000 1 508
BOEKWIT 1000 1 508
HAVER 1000 1 508
Het Nederl. pond bote 1 44
Roggebrood 1 508

PEURS VAN ANSTENDAL
Maandag 9 September 1844
W. S. 21 62
Dilo 9 pct. 997, 51
Hedend 1454 12
84 9 20
84 33
Cura 19 4